

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE – FILOZOFICKÁ FAKULTA

Ústav románských studií, Oddělení francouzské filologie

ODBORNÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno studenta: Lenka Liberská

Název bakalářské práce: **Paul Éluard mezi dvěma múzami**

Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Aleš Pohorský, CSc.

CÍL PRÁCE:

Autorka si vytýčila za cíl rozebrat Éluardovu milostnou poezii a zabývá se především zobrazením ženy v několika Éluardových básnických sbírkách (*Capitale de la douleur, L'Amour La Poésie, La vie immédiate, Facile*). Metodologicky postupuje převážně v duchu biografické kritiky, důvěřuje teorii odrazu, zdůrazňuje zážitkový a prožitkový substrát. Zvolená metodologie ani její náležitost však v práci nejsou dostatečně představeny ani vysvětleny, natožpak přesvědčivě obhájeny. Argumentace (tedy spíše deklarativní soudy) tak působí poněkud ploše, místy až naivně (s. 40, 47, 50). Jednotlivé motivy a způsob zobrazení ženy dává Liberská do souvislosti se skutečnými životními partnerkami Paula Éluarda, zejména s E. I. Diakonovnou (tj. Galou) a Marií Benz (tj. Nusch). Dílčím cílem práce je mj. ověřit, zda, jakým způsobem a do jaké míry Éluard čerpá ze svých skutečných milostných osudů. Práce dospívá k závěru, že Éluard vposled představuje koncept jakési univerzální ženy (blíže neurčené), kde se specifické rysy jeho múz a inspirátorek postupně stírají.

ZPRACOVÁNÍ OBSAHU:

Základním nedostatkem práce je nedostatečně zvládnutá metodologie, resp. neprůkazná argumentace. Ačkoliv autorka prokazuje jistý talent v analýze motivických řetězců v milostné poezii Paula Éluarda (srov. zejména rozbor snových prvků Éluardovy poetiky v tzv. „praktické části“, s. 30n.), analýzy jsou nedotažené. Důkazem jsou pak ledabylé formulace („narazili jsme na báseň“ – s. 42) a fakt, že si autorka často vypomáhá pouhou parafrází Éluardova textu (např. s. 42). Studentka citelně opomíjí např. rozbor oxymóričnosti, kontrastů a ikonické symboličnosti Éluardovy poezie, jež jsou patrné i z několika v práci uvedených ukázek. Když autorka poukazuje na různé způsoby zobrazení ženských vlasů,

nevyvozuje z toho žádné důsledky a zůstává tudíž v pouhé rovině poukazování, nikoliv dokazování (s. 39 a s. 45), natožpak exegeze či dokonce interpretace. Podobně nedotažený je rozbor Éluardova postoje k ženám. Liberská ho srovnává se středověkými trubadúry, ale opět neříká proč – a pro oponenta je tudíž nemožné s ní polemizovat (s. 54). Další zádrhel spočívá v tom, že Liberská rozebírané ukázky nedostatečně kontextualizuje, čímž opět znemožňuje posoudit, do jaké míry jsou nabízené interpretace náležité, nosné. Některá tvrzení pro mě osobně hraničí až s absurdností. Proč by např. surrealistická představa ženy jako „femme-enfant“ měla umožnit „snadnější proniknutí do podvědomí“ (s. 35)? Nebo do jaké míry považuje autorka za možné zkoumat podíl „skutečného“ autorství ženy-múzy, tedy pouhé inspirátorky (s. 50)? Vyzývám adeptku, aby své postoje během obhajoby vysvětlila. V textu práce na ně odpovědi nenacházím.

FORMÁLNÍ A JAZYKOVÁ ÚROVEŇ:

Čeština Lenky Liberské je mírně poeticky zabarvená. Návaznost mezi jednotlivými kapitolami, jakož i členění na podkapitoly se řídí osvědčenými pravidly. Ke strukturaci práci tudíž nemám žádné vážnější námitky.

Zcela ledabylá a na univerzitní půdě neobhajitelná je však redakce celé práce. Vyjmenuji toliko nejčastěji se vyskytující nedostatky – a očekávám, že je autorka zapracuje do seznamu errat, který dodatečně ke své práci připojí.

1) chyby v citační normě

2) chyby v interpunkci (téměř na každé straně, i několikrát – nechť si autorka přečte Pravidla českého pravopisu a Internetovou jazykovou příručku ÚJČ – vložené věty, apozice, dodatečně připojený větný člen atp. atp.)

3) stylistické nešvary: opakování téhož slova – nikoliv pojmu – v rámci jediné věty či souvětí; lexikální a syntaktické galicismy; konkatenace adnominálních genitivů (např. na s. 31 – „cítíme daleko silnější pocit touhy básníka“ a jinde); všemožná vyšínutí z vazby (velmi častá, což je povážlivé, neboť tento nešvar často zabraňuje porozumění – s. 34, 40, 43/několikrát, s. 46 – a svědčí tak o ledabylosti závěrečných korektur)

4) chybné skloňování zájmena „jenž“ (s. 14, 30, 34)

5) pleonasmy – např. „jednoduché syntaktické skladby“ na s. 20

- 6) extravagantní vyjádření, např. „básnické zhmotnění“ (na s. 21, 29) nebo „poezie lásky a poezie politiky“ (s. 12) místo milostné a politické poezie atp.
- 7) analytický komparativ u adverbii, kde to není nutné (s. 38, dále např. „více konkrétně a explicitně“ na s. 44)
- 8) nespisovné spojení dvou předložek vedle sebe (s. 13, 18, 30)
- 9) neznalost pravidel v užití přivlastňovacích zájmen „jeho“ a „svůj“ (s. 31)
- 10) nefunkční užití opisného a reflexivního pasiva (např. na s. 55)
- 11) chyby v užití slovesného vidu (s. 32, 33)
- 12) pravopis jako by/ jakoby (např. na s. 29)
- 13) nevhodný slovosled – problematické postavení příklonek (s. 39 a jinde)
- 14) nedůslednosti v psaní tzv. příslovečných spřežek
- 15) překlepy, a to i v citacích z francouzštiny

Na závěr drobná poznámka: je chvályhodné, že autorka do poetologického pojmosloví zavádí filmovou terminologii („moyen plan“/ „gros plan“) – je to však zbytečné, neboť máme pro ten samý fenomén zaběhnuté pojmenování „fokalizace“.

ZÁVĚR:

V tomto oponentském posudku jsem se soustředil spíše na úskalí (což patří k povinnostem oponenta), ale vzhledem k několika vydařeným částem práce a s ohledem na nesnadné téma navrhuji hodnocení **dobře**. U obhajoby však očekávám, že autorka **představí svá metodologická východiska** a že **upřesní své postřehy** (např. kurtoazní pojetí lásky u Éluarda). Za samozřejmost pokládám rovněž, že **předloží vlastnoručně zpracovaný seznam errat**.

Praha 27. ledna 2016

PhDr. Závěš Šuman, Ph.D.

oponent